

МУРАДЛИМ

ХЭМ

ЎЗЛИКСИЗ БИЛИМЛЕНДИРИЎ

Илмий-методикалык журнал № 3/2

Нөкис - 2021

МУГАЛЛИМ ХЭМ ҮЗЛИКСИЗ БИЛИМЛЕНДИРҮҮ

ISSN 2181-7138

№ 3/2 2021 жыл

Илимий-методикалық журнал

Редактор:

А. Тилегенов

Редколлегия ағзалары:

Мақсет АЙЫМБЕТОВ
Нағмет АЙЫМБЕТОВ
Кеңесбай АЛЛАМБЕРГЕНОВ
Дилшодхўжа АЙТБАЕВ
Өсербай ӨЛЕҰОВ
Асқар ДЖУМАШЕВ
Кеңесбай ДАУЛЕТЯРОВ
Гүлнара ЖУМАШЕВА
Батырбек КАИПБЕРГЕНОВ
Амангелди КАМАЛОВ
Сарсен КАЗАХБАЕВ
Гулмира КАРЛЫБАЕВА
Сабит НУРЖАНОВ
Уролбой МИРСАНОВ
Арзы ПАЗЫЛОВ
Зухра СЕИТОВА
Айдын СУЛТАНОВА
Тажибай УТЕБАЕВ
Ризамат ШОДИЕВ
Ойбахор ШАМИЕВА
Бекзод ХОДЖАЕВ
Дўстназар ХИММАТАЛИЕВ
Гулрухсор ЭРГАШЕВА

Шөлкемлестиріушілер:

**Қарақалпақстан Республикасы
Халық билимлендириу
Министрлиги, ӨЗПИИИ
Қарақалпақстан филиалы**

**Өзбекстан Республикасы
Министрлер Кабинети
жанындағы Жоқарғы
Аттестация Комиссиясы
Президиумының 25.10.2007
жыл (№138) қарары менен
дизимге алынды**

**Қарақалпақстан Баспа сөз хэм
хабар агентлиги тәрәпинен
2007-жылы 14-февральдан дизимге
алынды №01-044-санлы гууалық
берилген.**

**Мәнзил: Нөкис қаласы,
Ерназар Алакөз көшеси №54
Тел.: 224-23-00
e-mail: uzniipnkkf@umail.uz,
mugallim-pednauk@umail.uz
www.mugallim-uzliksiz-bilim.uz**

Журналға келген мақалаларға жууан қайтарылмайды, журналда жарияланған мақалалардан алынған узиндилер «Мугаллим хэм узликсиз билимлендириу» журналынан алынды, деп көрсетилуи шәрт. Журналға 5-6 бет көлеминдеги материаллар еки интервалда TIMES NEW ROMAN шрифтинде электрон версиясы менен бирге қабыл етиледі. Мақалада келтирилген мағлұматларға автор жууанкер.

МАЗМУНЫ

ПЕДАГОГИКА, ПСИХОЛОГИЯ, ТАСВИРИЙ САНЪАТ

Ҳожиёв Р. Б., Норбоева Д.О. Ёшлар ижтимоий фаоллигини ривожлантириш концепциялари	4
Ismatov U.Sh. Bo'lajak tasviriy san'at o'qituvchilarini turli grafik materiallarda ishlashga o'rgatish (tempera bo'yog'i misolida)	12
Berdiyev O. Tasviriy san'at va chizmachilik darslarida o'quvchilar duch keladigan ayrim masalalarning amaliy faoliyatdagi yechimlari	15
Baymetov B.B., Xamroqulova M. Talabalarni boshshaklini tasvirlashga o'rgatishda konstruktiv qurilish qonuniyatlaridan foydalanish texnologiyalari	18
Abduxamidov S.M., Shadiyev A.Ya. Sog'lom turmush tarzini shakllantirishda jismoniy tarbiya va sportning bugungi kundagi o'rni	22
Ismatov U.Sh. Rangtasvir mashg'ulotlarida maishiy janrning ifodalanishi	25
Марасулова И.М., Зулфиев Р.Н. Ўқувчилар таълим-тарбияси жараёнида тасвирий санъат ўқитувчисининг ўрни	28
Абдуллаева Г.С. Формирование ключевых компетенций у студентов с особыми образовательными потребностями через применение ИКТ	31
Мухитдинова М.С. Нуткида оғир нуқсонли болалар билан коррекцион-ривожлантирувчи ишларни олиб боришда мусика машгулотларининг имкониятлари	35
Султанов Х.Э., Марасулова И.М., Юнусова К.Х. Педагогик инновацион кластери: Чирчиқ тажрибасининг илк натижалари	37
Султанов Х.Э., Махмудов М.Ж. Ўқувчиларни тасвирий санъат фанига кизиқтиришдаги ўқитувчининг маъсулияти	42
Қаюмов Х. А., Ко'киев В. В. Quruvchi muhandislarni tayyorlashda muhandislik grafikasi ta'limini kompyuter texnologiyasi bilan integratsiyalash	46
Махмудова М.Т. Развитие музыкальной тематики и ее актуальность в изобразительном искусстве Узбекистана	48
Марасулова И. М. Эстетическое воспитание молодежи для общества	52
Sobirov S. T. Bolalar uchun nashrlarda illyustratsiyalarning vazifalari	54
Sobirov S. T. Talabalarda yuksak axloq, kasbga sadoqat kabi insoniy fazilatlarini shakllantirish va ma'naviy-ma'rifiy ishlar samaradorligini oshirishda to'garaklarning o'rni	59
Муратов Х. Х. Ўқув жараёнида мустақил таълимни ташкил этиш ва бошқаришнинг долзарблиги	61
Атаханова С.О. Масофали ўқитиш технологиясининг чизмачиликни ўқитишдаги амалий аҳамияти	65
Атаханова С.О. Чизмачилик фани бўйича ўқувчиларнинг билиш фаолиятини фаоллаштиришда муаммоли таълим технологиясидан фойдаланиш омиллари	69
Султанов Х.Э. Таълим муассасалари ҳамкорлигининг кластерли моделини ташкил этиш	73
Ко'киев В.В. Yordanchi proyeksiyalash usulidan foydalanib yaqqol tasvir qurish	76
Махмудова М.Т. Влияние музыки на изобразительного искусства	81
Махмудова М.Т. Роль и значение музыки в воссоздании изображения	85
Ко'киев В. В., Mahmudov M. J. Ijodkorlikni rivojlantirish chizama geometriya fani misolida	88
Ко'киев В. В., Qozoqboyeva D. T. Yordamchi proyeksiyalash usuli orqali yechiladigan masalalar	91

Jumayev I.O. Chizmalarni AutoCAD dasturida chizishda dasturning mavjud murakkabliklarini qo'lda chizishga moslashtirish (o'rgatish) usullari	94
Jumayev I.O. Muhandislik grafikasi fanlarida uch o'lchamli fazoni Auto CAD dasturidan foydalanib qo'llash usullari va ahamiyati	99
Xalimov M., Bekqulov Q. Chizmachilik fanini o'qitishda interaktiv metodlarni qo'llash zaruriyati	102
Bekqulov Q.Sh. O'quvchilar yo'l qo'yadigan tipik xatolarni tizimga solish va prognoz qilish oldini olish choralari	105
Bekqulov Q.Sh., To'laganova H. Muhandislik grafikasi fanlarida talabalar chizma bajarishda yo'l qo'yadigan tipik xatolar	107
Bekqulov Q.Sh., To'laganova H. Chizmachilik fanidan o'quvchilarning fazoviy tasavvurini oshirishda tugallanmagan chizmalardan foydalanish	111
Bekqulov Q.Sh., Boizaqova Sh.A. Muhandislik grafikasi fanlarini boshqa fanlar bilan bog'liqligi	113
Boizaqova Sh.A., Bekqulov Q.Sh. Ko'rinishlar mavzusini tushuntrishda detal modelini o'ziga qarab o'rganishning ahamiyati	117
Анкабаев Р. Т. Тасвирий саънатда машгулотларида иллюстрация ўргатишнинг аҳамияти	120
Бахриев И.С. Бўлажак тасвирий саънат ўқитувчиларини касбий тайёрлашда композиция фанининг назарий асослари	122
Атажанова Р. Р. Возможности уроков изобразительного искусства в развитии творческих способностей младших школьников	126
Бахриев И.С. Бўлажак тасвирий саънат ўқитувчиларини касбий тайёрлашда композиция фанини ўқитилишининг амалиётдаги ҳолатини ўрганиш	128
Xalimov M. Chizmachilik fanini o'qitishda interaktiv metodlarni qo'llash zaruriyati	133
Achilov N. N. AutoCAD dasturi yordamida talabalarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish yaqqol tasvirlarni bajarish asosida	136
Анкабаев Р.Т., Миржалилов М. Б. Тасвирий саънатда машгулотларида миниатюрани ранг тасвирини ўргатишнинг аҳамияти	141
Achilov N. N. Ko'rgazmali qurollardan foydalangan holda talabalarda ijodiy qobiliyat va dars samaradorligini oshirish yo'llari	145
Saydaliyev S.S., Nig'manov B.V., Achilov N.N. Arxitekturada inson va fazo	149
Ҳоҷиев Р. Б. Норбоева Д.О. Ёшларнинг ижтимоий қатлам сифатида мавжудлигининг онтологик асоси	155

5. Muradov Sh.K., Ko'kiyev B.B. Qiyshiq burchakli yordamchi proyeksiyalash bilan bissektor tekisligida yechiladigan pozitsion masalalar yechimini topish. Toshkent davlat pedagogika universiteti ilmiy axborotlari 2020/2(23), 10-12.
6. Kokiye Boburmirzo Bahodir ogli (2020). Present-day problems of drawing science. European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences, 8 (4), 203 -205.
7. Kokiye Boburmirzo Bahodir ogli (2020). The importance of pedagogical techniques in teaching assistive design. European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences , 8 (2) Part II, 182-185.
8. Kukiev, B., O'g'li, A. N. N. & Shaydulloyevich, B. Q. (2019). Technology for creating images in autocad. European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences, 7
9. Муродов Шмидт Каримович, Кўкиев Бобурмирзо Баходир ўгли, Облокулова Лайло Ғанишер кизи. (2019) Яккол тасвирлар куришда кийшик бурчакли аксонометрик проекциялардаги ўзгариш коэффициентларининг ўзaro боғликлиги. Вухоро davlat universiteti ilmiy axboroti 2/74. 282-285.
10. Xalimov Moxir, Achilov Nurbek, Bekqulov Quadrat, Xo'jaqulov Elbek, Ko'kiyev Boburmirzo (2020) Chizmachilik va chizmageometriya fanlarida burchak topishning bazi usullari. fizika matematika fanlari jurnali. 4 (1), 47-52.
11. Атажанова, Р. Р. (2020). Рабочая тетрадь по изобразительному искусству как средство повышения креативного мышления самостоятельной работы учеников в младших классах. Academic Research in Educational Sciences, 1(2), 201-204.
12. Халилов Р. Ш., Атажанова Р. Р. (2018). Использование рабочей тетради в обучении изобразительной деятельности в начальном классе. Молодой учёный, № 7 (193). 196-199.
13. Tasviriy san'at faning o'quvchilarni estetik jihatdan tarbiyalashdagi o'rni Bosma «Science and Education» Scientific Journal. ISSN 2181-0842.
14. Султанов, Х. Э., Марасулова, И. М., Махмудов, М. Ж., & Бахриев, И. С. (2020). На пути совершенствования изобразительного искусства в непрерывном образовании: из опыта работы. Academic Research in Educational Sciences, 1 (4), 231-237.

РЕЗЮМЕ

Maqolada chizma geometriya fanlarida yechiladigan masalarni yechilishida yo'l qo'yiladigan xatolar haqida ma'lumot keltirilgan. Talabalar grafik masalalarni yechishda yo'l qo'yiladigan masalalardan na'munalar ko'rsatilgan.

РЕЗЮМЕ

В статье представлена информация об ошибках, которые могут быть допущены при решении задач в области начертательной геометрии. Вот несколько примеров того, что студенты могут делать для решения графических задач.

SUMMARY

The article provides information about the mistakes that can be made in solving problems in the field of descriptive geometry. Here are some examples of things that students can do to solve graphic problems.

MUHANDISLIK GRAFIKASI FANLARIDA TALABALAR CHIZMA BAJARISHDA YO'L QO'YADIGAN TIPIK XATOLAR

Bekqulov Q.Sh.

Toshkent viloyati Chirchiq davlat pedagogika institute o'qituvchisi

To'laganova H.

*Toshkent viloyati Yangi yo'l tumani 57-umumiy
o'rta ta'lim maktabida chizmachilik fani o'qituvchisi*

Tayanch so'zlar: grafik madaniyat, detal shaklining geometric tahlili, qirqim bajariladigan tipik xatolar, rezbalarni tasvirlashda tipik xatolar.

Ключевые слова: графическая культура, геометрический анализ формы детали, типичные ошибки при вырезании, типичные ошибки в изображении ниток.

Key words: graphic culture, geometric analysis of detail shape, typical errors in cutting, typical errors in the depiction of threads.

Chizmachilik fani aniq fanlar qatoriga kirib undagi chiziqlar shakllar hammasi qandaydir bir qonuniyatga bo'ysunadi. Tarix fanida voqiya hodisa yozma tartibda yoritilsa, Chizmachilikda yozma va shartli belgilar bilan tushuntiriladi. Inson o'z fikrni bayon qilish tartiblari og'zaki, har xil shakllar, imo-ishoralar turli xil belgilar shu larjumlasidan. Alifbodagi harflar ham asliga so'zlashishning simvolik belgilari hisoblaniladi. Chizmachizishda kichik bir shakl belgilar ham qolib ketsa chizmani o'qishda qiyinchiliklarga uchraydi.

Agar o'qtuvchi chizmachilik bo'yicha birinchi darsdan boshlab o'quvchilarda fanga bo'lgan qiziqish va uni puxta o'rganishga intilish xissini uyg'ota olmasa o'quvchilarda chizmachilikdan puxta bilim, malaka va ko'nikmalarni keyinchalik shakllanishi ancha qiyin kechadi. Chunki har birchiz machilik darsida bayon qilinadigan ma'lum (axbarotlar, atamalar, qoyida hamda standart talablari oqimni o'z vaqtida o'zlashtirib borish o'quvchilar uchun ma'lum darajada qiyinchilik tug'diradi. Agar o'quvchilar bu ma'lumotlarni ongli ravishda tushnib o'zlashtirib borsalar keyinchalik chizmachilik kursni o'zlashtirishda ular sezilarli qiyinchiliklarga uchramaydilar. O'quvchilar grafik savodxonliklarning shakllanishda ularning yosh xususiyatlari va qiziqishlarini hisobga olib tayorlangan o'quv-metodik komplekslar, ayniqsa darslik va o'quv qo'lanmalarining o'rni juda katta. Keyingi yillardagi umumta'lim maktablari, shuningdek kasb-hunar kollejlari hamda oiliy o'quv yurtlari uchun ham nashr qilinayotgan darsliklar va o'quv qo'lanmalarda ham mualliflarning e'tiborsizliklari sababli xatoliklar uchramoqda. Bu esa o'z navbatida chizmachilik fani o'qituvchilarning o'quvchilarga noto'g'ri ma'lumotlar berishlariga sababchi bo'lmoqda. Shularning oldini olish maqsadida dastlab darsliklarda yo'l qo'yilayotgan asosiy xatoliklarga qisqacha to'xtalib o'tamiz:

Hozirgacha nashr qilinayotgan darslik va qo'lanmalarining ko'pchiligida kesim va qirqimlarni yangi qoyidalar bo'yicha belgilash tartibiga amal qilinmaydi (93 shaklga qarang);

Kesim hamda qirqimlarni yoyish yoki burab tasvirlashda yangi qoydalar bo'yicha qabul qilingan, va belgilar ko'pchilik hollarda qo'llanilmaydi;

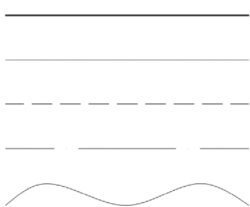
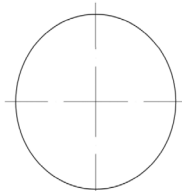
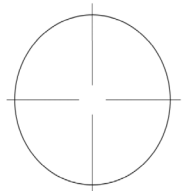
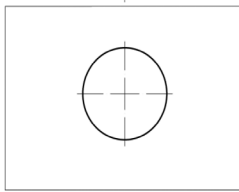
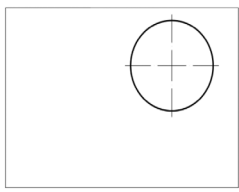
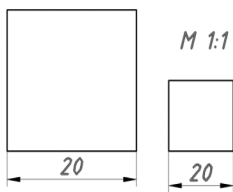
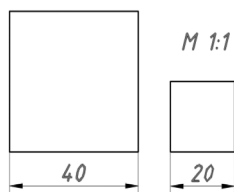
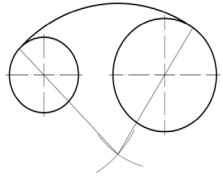
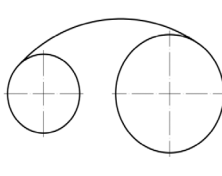
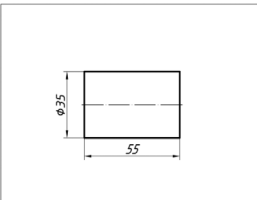
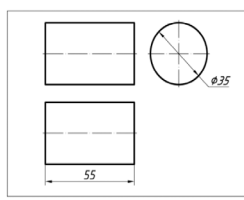
Kesimda, qirqimda va ko'rinishlarda materiallarning shartli belgilaridan ko'p hollarda yangi qabul qilinganlari bilan bir qatorda eski shartli belgilar ham qo'llanilmoqda. O'quvchilarning materialni o'zlashtirishlarida bu ko'pincha chalkashliklarga olib keladi.

Chizmachilik o'qtuvchisi birinchi darsdan boshlab o'quvchilarda grafik madaniyat elementlarini to'g'ri shakllanishga katta ahamiyat berishi kerak.

Grafik madaniyat deganda kishilarning fan, texnika, dizayn kabi yo'nalishlarning turli sohalarida grafik bilim va ma'lumotlardan o'rinni foydalana olishi hamda ularni to'g'ri tushuna olishi nazarda tutiladi. Chizmachilik darslarida o'quvchilar chizmachilik asboblari bilan ishlash ko'nikmalarini egallaydilar; turli xil qalinlikdagi va har xil vazifani bajaradigan chizma chiziqclarini chizadilar, parallel va perpendikulyar to'g'ri chiziqclar o'tkazish, kesma va aylanani teng qismlarga bo'lisni; yassi shakllar konturi chizmalarini bajarishni; shartli grafik belgilar yordamida soda kinematik va elektrik sxemalarni o'qish va bajarishni o'rganadilar. Bu va shunga o'xshash bilim va ko'nikmalar grafik madaniyatning tarkibiy qismlari hisoblanadi. Har bir zamonaviy kishi grafik madaniyat asoslarini egallagan bo'lishi talab qilinadi.

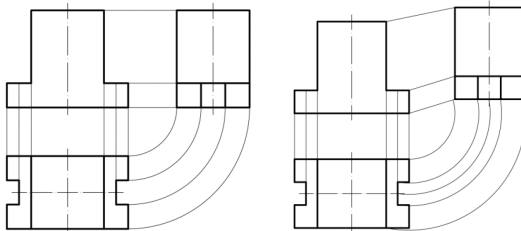
Dastladki darslardan o'qituvchi asosiy chizmachilik asboblari o'quvchilarga ko'rsatib, ularning nomlari va ishlatilish sohalarini tushuntirishi, hamda, ularda ishlash usullarini ko'rsatib berishi zarur bo'ladi.

O'quvchilarning chizma bajarish va uni taxt qilish bo'yicha standart talablarini yaxshi bilmaligi, ularda fazoviy tasavvurni yetarli darajada rivojlanmaganligi, chizmachilik kursining asosiy mavzularini yaxshi o'zlashtirilmaganligi, natijasida chizmani taxt qilishda quyidagi xarakterli tipik xatolar ko'p uchraydi;

	To'g'ri chizmada	Noto'g'ri chizma
1	<p>Bir xil chiziq turlari chizmada turlicha qalinlikda bajariladi, Shtrix va shtrix-punktir chiziqalarda shtrixlar orasidagi masofaga hamda shtrixlar kattaligiga rioya qilinmaydi.</p> 	
2	<p>Aylanalarni chizishda oldindan o'q va markaz chiziqlari o'tkazilmaydi.</p> 	
3	<p>Chizma qog'ozi listdan tasvir komponovkasi nomunofiq joylashtiriladi.</p> 	
4	<p>Chizma mashtabi o'zgartirilib bajarilganda, haqiqiy o'lcham sonlari o'rniga chizmada kichiraytirilgan yoki kattalashtirilgan o'lcham sonlari yoziladi.</p> 	
5	<p>Tutashuvchi yoylar oldinda nularning tutashish markazlari va nuqtalarini aniqlamasdan o'tkaziladi.</p> 	
6	<p>Detal shaklini aniqlash uchun bitta yoki ikkita tasvir yetarli bo'lgan hollarda ortqicha ko'rinishlar chiziladi.</p> 	

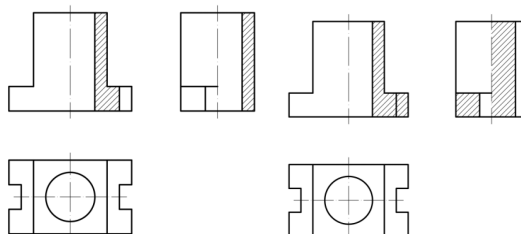
Proeksion bog'anish
buziladi.

7

Qirqim bajarishda detalning
qirqimga tushgan qismini
shtrixlamasda, kesuvchi
tekislik orasidagi qismlari
ham qo'shib shtrixlanadi.

8

Ushbu ro'yxatni yana birqancha bandlar bilan to'ldirish mumkin. Lekin chizmachilik o'qituvchisi uchun eng muhimi, birinchi navbatda yuqorida ko'rsatilgan tipik xatolarni oldini olish hisoblanadi.

O'zlashtirmovchi o'quvchilar bilan ishlashda avval uning sababini aniqlab, keyin qo'shimcha mashg'ulotlar yoki maslahatlar uyushtirish zarur bo'ladi. Qo'shimcha mashg'ulotlar odatda individual xarakterda bo'lib ular bevosita o'quvchi o'zlashtirishga qiyalayotgan mavzulariga bag'ishlanadi.

O'quvchilar tomonidan chizmani taxt qilishda yo'l qo'yiladigan tipik xatolarni o'qituvchi chizma standartlari bo'yicha materiallarni mustahkamlash yo'li bilan bartaraf qilishi mumkin. Quyida o'quvchilar ko'proq chizmalarda qirqim va kesimlarni, shuningdek rejalarini tasvirlashda yo'l qo'yadigan tipik xatolariga batavsil o'xtalamiz va shular bo'yicha ayrim metodik tavsiyalarni keltramiz.

Adabiyotlar:

1. С.К.Боголюбов Индивидуальные задания по курсу черчения Учебное пособие Аллыя С Москва 2007.
2. Ko'kiyev B.B. Yordamchi proyeksiyalash usuli asoschisi professor, texnika fanlari doktori stepan mitrofanovich kolotov haqida. Педагогика ва психология инновациялар 2-махсус сон 2 (2020) 106-111b.
3. Kukiev Boburmirro Bahodir ugli, (2020) Problem-based learning technology in teaching auxiliary projection techniques. Journal of Critical Reviews, 7(6), 917-921.
4. KokiyeBoburmirroBahodiroglli (2020). Present-day problems of drawing science. European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences, 8 (4), 203-205.
5. Muradov Sh.K., Ko'kiyev B.B. Qiyshiq burchakli yordamchi proyeksiyalash bilan bissektor tekisligida yechiladigan pozitsion masalalar yechimini topish. Toshkent davlat pedagogika universiteti ilmiy axborotlari 2020/2(23), 10-12.
6. KokiyeBoburmirroBahodiroglli (2020). Present-day problems of drawing science. European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences, 8 (4), 203 -205.
7. KokiyeBoburmirroBahodiroglli (2020). The importance of pedagogical techniques in teaching assistive design. European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences , 8 (2) Part II, 182-185.
8. Kukiev, B., O'g'li, A. N. N. & Shaydulloyevich, B. Q. (2019). Technology for creating images in autocad. European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences, 7
9. Мурадов Шмидт Каримович, Кукиев Бобурмирзо Баходир ўғли, Облокулова Лайло Ғанишер кизи. (2019) Яқкол тасвирлар куришда кийшиқ бурчакли аксонометрик проециялардаги ўзгариш коэффициентларининг ўзаро боғлиқлиги. Вихоро davlat universiteti ilmiy axboroti 2/74. 282-285.
10. Мурадов Шмидт Каримович1, Ташминов Нурлан Эрполатович1, Рахматова Икболхон Иномжановна1, Кукиев Бобурмирзо Баходир угли1 сечение поверхностей 2-го порядка общего вида по эллипсу заданной площади Молодой учёный» №50 (184), декабрь 2017. 99-101.

11. Xalimov Moxir, Achilov Nurbek, Bekqulov Quadrat, Xo'jaqulov Elbek, Ko'kiyev Boburmirzo (2020) Chizmachilik va chizmageometriya fanlarida burchak topishning bazi usullari. физика математика фанлари журнали. 4 (1), 47-52.

12. Атажанова, Р. Р. (2020). Рабочая тетрадь по изобразительному искусству как средство повышения креативного мышления самостоятельной работы учеников в младших классах. Academic Research in Educational Sciences, 1(2), 201-204.

13. Халилов Р. Ш., Атажанова Р. Р. (2018). Использование рабочей тетради в обучении изобразительной деятельности в начальном классе. Молодой учёный, № 7 (193). 196-199.

14. Tasviriy san'at faning o'quvchilarni estetik jihatdan tarbiyalashdagi o'rni. Босма «Science and Education» Scientific Journal. ISSN 2181-0842.

15. Султанов, Х. Э., Марасулова, И. М., Махмудов, М. Ж., & Бахриев, И. С. (2020). На пути совершенствования изобразительного искусства в непрерывном образовании: из опыта работы. Academic Research in Educational Sciences, 1 (4), 231-237.

16. Ulfat Shuhratovich Ismatov. Tasviriy san'at darslarida grafik materiallarda ishlashga o'rgatish (guash bo'yog'i misolida). the journal of academic research in educational sciences Vol.1 No2, 2020 ISSN 2181-138.

РЕЗЮМЕ

Maqolada chizmachilik fanlarida keltirilgan grafik masalalarni yechish usullari ketirilgan. Hamda detalarni ko'rinishlarini toppish bo'yicha tavsiyalar berilgan.

РЕЗЮМЕ

В статье рассматриваются методы решения графических задач в области рисования. Вот несколько советов, как выглядеть или записаться на прием для антикварных вещей.

SUMMARY

The article discusses methods for solving graphic problems in the field of drawing. Here are some tips on how to look or make an appointment for antiques.

CHIZMACHILIK FANIDAN O'QUVCHILARNING FAZOVIIY TASAVVURINI OSHIRISHDA TUGALLANMAGAN CHIZMALARDAN FOYDALANISH

Bekqulov Q.Sh.

Toshkent viloyati Chirchiq davlat pedagogika institute o'qituvchisi

To'laganova H.

Toshkent viloyati Yangi yo'l tumani 57-umumiy

o'rta ta'lim maktabida chizmachilik fani o'qituvchisi

Tayanch so'zlar: bilim, tarbiya, epistemologiya, tarbiya, estetik, proyeksiya, model, detal, gorizontal, tekislik.

Ключевые слова: знание, образование, эпистемология, образование, эстетика, проекция, модель, деталь, горизонталь, плоскость.

Key words: knowledge, education, epistemology, education, aesthetics, projection, model, detail, horizontal, plane.

Chizmachilik fanining asosiy maqsadi o'quvchilarning chizmalarni chizish bo'yicha grafik savodxonliklarini oshirish, shuningdek chizmalarni o'qishga o'rgatish orqali ularni fazoviy tasavvurini boyitishdan iboratdir. Agar o'quvchilarga qiziqarli topshiriqlar bilan dars o'tilsa ularni chizmachilik faniga qiziqishi, faolligi yanada ortadi. Bizga ma'lumki test, krassvord, didaktik o'yinlar va boshqa qiziqarli mashg'ulotlar kabi tugallanmagan chizmalar ham o'quvchilarni fanni chuqurroq o'zlashtirishda boshlang'ich poydevor bo'lib xizmat qiladi. Sinfda taxminan 20-30 tacha o'quvchi bo'ladi. Bu o'quvchilarning hammasini bilim darajasi bir xil bo'lmisligi dars davomida o'tilgan mavzularni aniq tushunmaslikka olib keladi. Sinfda o'quvchilarning bilim darajasi bir xil bo'lmisligi ba'zi bir o'quvchilarning o'tilgan mavzularni o'zlashtirishi yoki ba'zilaring o'zlashtira olmasligiga olib keladi. Fanni o'zlashtira olmaslikni oldini olishda

Т. Н. Қары Ниязий атындағы Өзбекстан педагогикалық
илим-изертлеу институтының Ж. Орынбаев атындағы Қарақалпақстан
филиалы

**«МУҒАЛЛИМ ҲӘМ ҮЗЛИКСИЗ
БИЛИМЛЕНДИРИЎ» № 3-2**
Нөкис — 2021

Басып шығыуға жууапкер:

А. Тилегенов

Баспаға таярлаған:

А. Тилегенов, Н. Абдукаримов

Оригинал-макеттен басыуға рухсат етилди 12.03.2021. Форматы 60x84¹/₁₆

«Таймс» гарнитурасында офсет усылында басылды.
Шэрти б.т. Нашр. т. Нусқасы 2000. Буйыртпа №

«NISO POLIGRAF» ШК босмахонасида босилди.

Тошкент ш., Ҳ. Бойқаро, 51

